

Gävle-Dala Natur

Exklusiv skogsdag i Bollnäs

9 oktober kl 11-16, Bollnäs

Radarparet och ägarna till Facebook-gruppen Svamp-klapp (ca 86 000 medlemmar) kommer till Gävleborg. Att följa med dem ut i naturen är ett riktigt äventyr! De är svampexperter, men har så mycket vidare kunskaper att dela med sig av. Ta chansen att träffa Alex Tudzarovski och Patrick Björck i verkligheten!

Anmälan till monica@svamp.se Presentation av utflyktsmål kommer senare. Skogsdagen genomförs med stöd av Strangells stiftelse.

*Aleks favorit är stensopp och
Patricks stjärnhovstryffel.
Foto: Privat*

Studiebesök hyggesfritt och ekoturism

23 oktober kl 13-16, Avesta

Följ med till fantastiska Dalagård utanför Avesta där Leif och Cecilia Öster är turistentreprenörer och bedriver hyggesfritt skogsbruk.

- "Turist tycka hygge trist". Det finns många bättre sätt för skogsägare att tjäna pengar på, säger Leif, som även är aktiv i föreningen Skogens Mångbruk.

De bjuder på fika, men ta gärna med lunch. Samåkning i egna bilar. Deltagarlista mailas ut innan. Anmälan senast 19 oktober via Gävleborgs webb och FB eller Jenny 070-29 21 636

Blir vattenkraften miljövänlig nu?

29 oktober kl.10-14, Gävle

Vill du också bli en vattenhjärte på ett enkelt sätt? Kom på Naturskyddsföreningen Gävleborg och Dalarnas workshop i Studieförbundets lokaler i Gävle. Rikskansliets Mia Svedäng kommer och peppar.

Anmälan senast 25 oktober via Gävleborgs webb och FB eller Jenny 070-29 21 636.

Rovdjurskonferens - skogens majestäter

30 oktober, Naturum Dalarna i Siljansnäs

Silverfalkspristagaren Daniel Ekblom (se s. 4), Viltvårdsgruppen Gävleborg, redogör sakligt för hur de senaste årens rovdjurspolitik och juridik har utvecklats liksom hur debattklimatet hårdnat trots att majoriteten av Sveriges befolkning är positiva till en livskraftig vargstam.

Flera relevanta föreläsare från forskning, myndigheter och föreningsliv kommer att bjudas in till denna rovdjurskonferens. Se Dalarnas webb där programmet växer fram.

Kostnadsfritt. Anmälan senast 17 oktober via Dalarnas webb och FB eller Lillian 070-273 91 55.

Järv. Foto: Pixabay.com

Viktiga frågor i valet

För mig betyder ordet miljö i princip allt vi har omkring oss. Jag tänker främst på luften vi andas, vattnet vi dricker och marken vi lever på. Det som vi inte får förstöra för att vi ska kunna leva på jorden. Det spelar ingen roll hur mycket pengar vi har, hur bra skolorna är eller hur stort vårt försvar är. Miljön måste vara bra, annars mår vi inte bra, och förutsättningarna för ett fungerande samhälle försvinner. Det hänger ihop!

Men flera av våra partier verkar inte förstå detta. Några av dessa verkar inte heller förstå det nödvändiga av ett demokratiskt samhälle där alla människors lika värde är grunden. Partier som saknar empati och förståelse för alla i samhället, bryr sig också mindre om miljö och rättvisefrågor. Det är i alla fall min analys.

Vilka miljöfrågor är då viktigast? För mig är det dessa:

- klimat
- artrikedom
- kemikalier/plast/mineraler

När det gäller klimatet så är det viktigast att sluta använda fossila bränslen. Partier som vill sänka priset, ha kvar subventioner och skattelättnader på fossila bränslen får inte min röst. Det måste bli mer attraktivt att åka kollektivt, gå, cykla, vara med i en bilpool eller köra miljöbil (el, biogas etc). Övergången till el och fossilfri stålproduktion är bra, men får inte gå ut över andra miljöfrågor, som ny vindkraft och nya gruvor.

Samhället måste utvecklas, men konsumtionen minskas. Mer cirkulär ekonomi vore bra! Vill Sveriges riksdag och regering snabbt bidra till klimatarbetet, måste avverkningarna minska, ju mer desto bättre. Det finns inget snabbare och effektivare sätt att binda in CO2 från luften än att låta växtligheten, framför allt skogen, göra det åt oss.

Biologisk mångfald ligger mig varmt om hjärtat. Några partier vill stoppa införlivandet av Artskydds-förordningen, ha en starkare äganderätt, svagare skogscertifiering och mindre pengar till naturvård och avsättningar. Lägg inte din röst där! Vi behöver också pollinatörerna, dvs insekterna som fixar en tredjedel av vår mat. Köp ekologiska varor, sköt gräsmattan som en äng, det gynnar pollinatörer och artrikedomen!

En skärpt kemikalielagstiftning, vad säger partierna om det? Idag finns mikroplast överallt i hela världen, även i vårt dricksvatten. Så plastbanta!

Fortsättning på sida 4.

Boktips

Skogslandet

Lisa Röstlund

"Lisa Röstlunds reportage är ett yxhugg rätt in i den svenska folksjälén." Dagens Nyheter

I skogslandet Sverige är man djupt oense om hur skogen ska användas för att bäst möta och bidra till att lösa den brinnande klimat- och biologisk mångfaldskrisen.

När journalisten Lisa Röstlund granskar en av vår tids ödesfrågor kliver hon ned i skyttegravarna och blottar konsekvenser av kriget. Hon finner hemliga dokument och möter rädda människor som bara vågar uttala sig anonymt, men också de som väljer att prata öppet. Om självmord. Om dödshot mellan grannar. Om etablerade och välrenommerade forskare som mobbas ut. Och om vetenskapsmän som smider planer ihop med industrin. Granskningen vävs in i hennes vardag och väcker svåra frågor. Text från Bokus. Finns att köpa via t ex <http://www.svamp.se>

Nötodlarens handbok

Philipp Weiss

Vem drömmer inte om att skörda nötter från den egna trädgården och kunna njuta av fett- och proteinrik föda från den egna täppan? Nötodlarens handbok visar att det är fullt möjligt att odla nötter nästan överallt i Norden, oavsett vilken odlingszon du befinner dig i.

Boken tar upp närmare 50 olika arter. Utförliga odlings- och skötselråd, hur de har använts genom tiderna och hur du på bästa sätt skördar, förvarar och knäcker dom. Omfattande receptdel med hickorymjölk, valnötsmiso, ginkgo-kräm, inlagda gröna valnötter, ekollontofu och tallnötsgrot m.m.

Slutspurt inför valet!

Till 11 september

Många kretsar som Gävle, Söderhamn, Ljusdal, Falun och Orsa har genomfört lokala enkäter och politikerutfrågningar. Låt dig påverkas och sprid gärna via sociala medier! Ljusdal tog ett ovanligt grepp och genomförde även en medlemsenkät. Resumé av Orsas valenkät, se baksidan.

- Nu slutspurtar vi! Tillsammans hjälps vi åt att lyfta klimat, natur och miljö inför valet, genom fysiska och digitala aktiviteter över hela landet, tipsar Annelie Andersson, rikskansliet. Beställ material, påverka politiker, testa dig själv i valkompassen m.m. <https://www.naturskyddsforeningen.se/kampanj/agera/>

Skräpplockning – Aktiviteten för dig?

Den **17 september** är det Håll Sverige Rent-Dagen. Dra med dig nära och kära, ut och plocka skräp!

www.hsr.se

Bioblitz Dalarna med svamptema

Upptäck naturen med experter från flera av Dalarnas naturföreningar. **17 september** Del 3, fokus svampar.

Mer info, se <https://www.facebook.com/groups/bioblitzdalarna/> och <https://bioblitzdalarna.wordpress.com/> Kontakt Urban Gunnarsson 076-82 82 980

TV-tips

Den stora rovdjursfejden finns att se på SVT play.

Skogsinventeringshelg i Orsa Finnmark

23-25 september

Skogsgruppen Gävleborg anordnar varje höst en kompetenshöjande inventeringshelg då, ännu inte väl studerade, skogsområden besöks. Redan under våren började anmälningarna till årets helg ramla in och förväntningarna är på topp.

Följ med och inventera skyddsvärda skogar och lär av varandra. Det är gratis att delta och för de som kan tänka sig att bistå med bil utgår reseersättning. Tack till Strangells stiftelse för bidrag!

Det går bra att vara med från fredag kl 13 eller lördag kl 9. Mer info och anmälan senast 10 september via Gävleborgs webb och FB Skogsgruppen Gävleborg eller 070-292 16 36, Jenny.

Rapport: Orsas sista skogar

Under 2021-2022 har Orsa skogsgrupp arbetat med att kartlägga, inventera och beskriva de sista skyddsvärda naturskogarna i Orsa kommun. Ett gediget arbete av flera inventerare, vilket ju egentligen borde varit myndigheternas och markägarnas ansvar!

Rapporten beskriver mer än 40 områden, vilka utgör de sista större oskyddade skogarna som finns kvar i kommunen, som aldrig påverkats av kalhuggning och markberedning.

- Skogarna är hemvist för många hotade, hänsynskrävande och sällsynta arter, säger inventeraren och rapportförfattaren Bengt Oldhammer. Områdena är även fantastiska utflyktsmål och en oskattbar tillgång för såväl orsbor som turister.

Detta ambitiösa arbete har finansierats med medel från Strangells stiftelse, riksföreningen och Dalarnas länsförbund. Läs och njut av de fina fotografierna på Orsas och Dalarnas webb.

*Inventerarna Sebastian Kirppu och Anton Björk gör ett fynd av den mycket sällsynta vedsvampen kolticka.
Foto: Peter Turander*

Upptäck gammelskogen i Gävleborg - ett lyckat projekt som ger blodad tand!

Skogsgruppen Gävleborg (en del av Naturskyddsföreningen Gävleborg) genomförde under våren/försommaren en utbildningssatsning i samarbete med Skydda skogen och Studieförbundet. Detta projekt fick namnet "Upptäck gammelskogen i Gävleborg" och medfinansierades med medel från Strangells stiftelse.

- Upplägget var sådant att det gavs fyra separata utbildningstillfällen varav de två första skedde digitalt och de två sista ute i fält, berättar Jenny Olsson på regionkansliet. Det var upp till var och en hur mycket de ville delta. Under de digitala momenten gavs en mer teoretisk bakgrund med skogsekologi, politik och lagstiftning i fokus.

Väl ute i fält gavs det mer praktiska inventeringskunskaper, den ena träffen var i länets mer sydliga delar (Gävle) och den andra i de nordliga (Ljusdal).

Sammanfattningsvis var allt väldigt lyckat och kom inte bara skogsintresserade från Gävleborg till gagn.

Basti guidade med den äran i Ljusdal. Foto: Carina Frost

Starta dagen med eko!

1-9 oktober

Miljövänliga Veckan/Green Action Week vecka 40, har tema ekofrukost. Särskilt fokus är på att byta mejeri- och spannmålsprodukter till svenskt och ekologiskt.

- Byt själv, prata med vänner och arbetskamrater om fördelarna med eko och fixa en skojig provsmakning, tipsar Lillian Lundin. Eller varför inte göra en butiksundersökning, bjuda in en ekobonde, skriva en insändare eller ordna en utställning på bibblan?

Beställ material och läs mer om kampanjen på <https://www.naturskyddsforeningen.se/artiklar/miljovanliga-veckan/> Dela gärna kampanj-info på dina sociala medier!

Vilken rikskonferens!

Rikskonferensen i Mora var en blandning av glädjerus och en fantastisk mix av natur och kultur.

Temat för konferensen var föreningens framtidsstrategi (verksamhetsriktlinjer), som ska uppdateras inför nästa års riksstämma i Västmanland.

Likväl är det kanske inte den som stannar längst kvar i minnet hos de som deltog utan glädjen över att åter få ses fysiskt, att diskutera med varandra och att få ta del av en del av Dalarnas fantastiska natur och kultur.

Det bjöds frikostigt på kulerskor, spinnerska, hårkulla, korgmakare, spelmanslag och fina framträdanden av Emil Jensen och Sarah Parkman. Utflykterna tog deltagarna till fantastiska naturtyper som svämskogar, ängar, raviner, värdefulla vattendrag och ett ekomejeri.

Stort grattis till Daniel Ekblom som vurmar för rovdjuren och fick det fina priset Silverfalken!
Foto: Carl Alexander Lindman

Fortsättning på ledaren

Vi kan alla bli bättre på att återbruka, reparera och återvinna! Pantsystem för mer saker, enklare insamling och högre skatt/avgifter på det som inte tas om hand behövs.

Enklare och snabbare tillståndsfarande må vara önskvärt för exploatören, men det äventyrar miljö och rättssäkerheten samt att de som påverkas måste få göra sin röst hörd. Hur var det, vilka sa ok till gruvan i Sapmi?

Mattias Ahlstedt
ordförande
Naturskyddsföreningen Dalarna

Det här är en förkortad variant av min artikel i Dala-Demokraten. Läs hela här: <https://etidning.dalademokraten.se/shared/article/miljodebatt-flera-partier-verkar-inte-alls-forsta/Sn9QwT3M>

Följ oss!

Ni vet väl att båda länsförbunden och kansliet finns på Facebook, Instagram och Youtube?

Vill du få barn att upptäcka naturen? Bli Natursnoksledare!

6/9 **Digital snok-info** för nyfikna
29/9 **Digital info-träff** för kretsar och länsförbund
1-2/10 **Snok 1-kurs**, Skrylle Skåne
6/10 **Snok-pepp online**
16/10 **Snok 1-kurs**, Uppsala
29-30/10 **Snok 1-kurs**, Göteborg
19-20/11 **Natursnoksträff**, rikskansliet Stockholm

Kostnad för en fysisk helgutbildning är 500 kr. Mer info: <https://www.naturskyddsforeningen.se/natursnokarna/bli-ledare/> Eva Lindberg 0703-44 44 31.

Vårt motto: Leker och lär, hjälper naturen och bara är!

Natursnokarna i Gävle

Vi träffas på förmiddagen **sista söndagen varje månad**. Se FB Natursnokar i Gävle och Naturskyddsforeningen Gävles hemsida. Välkomna alla barn och deras vuxna!

- I år har vi bland lärt oss om djurspår, hur djuren klarar sig på vintern, fågelläten, träd och knoppisar. Vi har också håvat vattendjur, byggt bihotell och hittat ålen Ållinors flaskpost!

Kontaktperson: Åsa Larsson asa.l.larsson@gmail.com

Både lekfulla och värdefulla Natursnoksledare i Gävle.

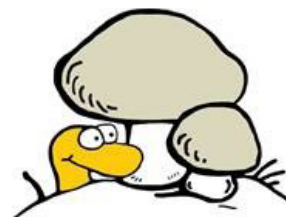
Natursnokarna i Falun

11/9 Tema: Smådjur

Vi letar efter de riktigt små djuren vi nästan aldrig ser. Vi lär oss vad de heter, ritar av dem, leker och gör ett bingo. Ta med eget fika, men vi och humlan bjuder på blåbärskaka!

9/10 Tema: Mossor och lavar med terrängbana

Vi lär oss mer om de små växterna medan vi balanserar, hoppar, smyger m.m. Ta med eget fika!

13/11 Tema: Djuren på vintern

Vad gör djuren när det blir kallt på vintern? Vi vet att stannfåglarna behöver mera mat, så vi hänger upp mat åt dem i skogen och tillverkar också fågelmatare att hänga upp hemma. Vi bjuder på grillad korv med bröd!

Vi träffas ovanför P till Rottneby naturreservat kl. 10.00 och håller på till kl. 12.00 på samtliga träffar. Välkomna! Eva Bååth-Holmqvist, 070-681 19 49

Natursnokarna i Leksand - premiär!

Kretsen i Leksand har vaknat till liv igen och vi bjuder in till den första familjeträffen på några år. Välkomna till Leksands strand där vi **leker och gör ett naturbingo** tillsammans.

Samling vid bommen vid parkeringen Leksands Strand.
När? Lör 17/9, kl: 10:00
Anmälan: malin.h@hotmail.com
senast 16/9.

Vi bjuder på frukt!

Mer friluftsliv i skolan

11-12 oktober, Mora

Naturskyddsforeningen och Sportfiskarna erbjuder skolor fortbildning i friluftsliv.

- Valet av ort föll på Mora eftersom kretsen fått en båt, som medlemmar och skolor kan låna, berättar naturskolepedagogen Lotta Carlegård.

Kalendarium Dalarna

Dalarna

<http://dalarna.naturskyddsforeningen.se>

www.facebook.com/naturskyddsforeningen.dalarna

v. 36 FALUN **Valspurt** Veckan före valet kommer vi att synas ute på stan och bli informera om resultaten av partienkäten och dela ut Naturskyddsforeningens broschyr.

10/9 FALUN **Svamputflykt i Rottnebyaskogen** i samarbete med foreningen Skogsrisikan. Samling kl 10 vid P Rottnebyaskogen, utefter vagen strax nordvast om herrgarden. Samakningsmojlighet fran P vid Musik i Dalarna, Nybrogatan 12, kl 9.30.

Efter en kort samling och beskrivning av området strövar vi fritt under ca en timme och plockar svamp. Därefter samlas vi och går igenom skörden tillsammans med Skogsriskans svampkunniga aktiva. Ta med fika.

Kontaktperson: Anders Janols 070 651 92 13

17/9 RÄTTVIK **Bioblitz** vid Ockran, del 3, fokus svampar. Se notis på s. 3.

18/9 BORLÄNGE **Svamputflykt till Sjöberget** i samverkan med Mykologiska foreningen. Samling vid P strax före Bysjöns övningsplats kl.10.00. Kontaktperson: Anders Janols, 070-651 92 13

18/9 GAGNEF **Vandring till Björkbuan**, samling vid Dalviks kvarn kl.9.00! Vi startar från gamla landsvägen mot Västerdalarna mellan Nordbäck och Rista. Vi går förbi Skogtjärn och järnmalmgruvorna till Björkbuan. Tillbaka går vi stigen förbi Annsjön och Kyrkstenen. Längd totalt ca 1 mil, åter ca kl.14.00! Kontaktperson: Pelle Florell, 070-328 23 83

24/9 SÄTER **Dammsjöreservatet**, samling vid Gruvplan kl.10.00. Kontaktperson: Anders, 070-220 66 69

25/9 LEKSAND **Alviken runt**.

Vi vandrar Alviken runt (7 km) och stannar efter vägen och tränar på att nyckla arter tillsammans. Samling: Parkeringen vid Storön kl 10. Anmälan: malin.h@hotmail.com senast 24/9. Ta med eget fika.

1/10 BORLÄNGE **Allt hänger ihop!** Naturfotograf Hans Ring om rovdjurens nödvändighet för fungerande ekosystem. Kl 13-15.30., prel på biblioteket. Kontakt: borje@wingbeats.se, 0705725734

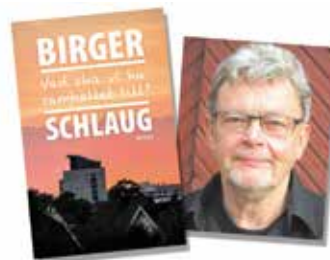
2/10 VÄSTERBERGSLAGEN **Svamputflykt till Limnäsudden**, Flogberget i Smedjebackens kommun i samarbete med svampklubben Skogsrisikan. Samling vid Folkets Hus parkering i Ludvika kl. 10.00 eller Lernbo skola kl. 10.30. Matsäck och utrustning efter väder. Kontaktperson: Monika Utter, 070-581 34 60

2/10 GAGNEF **Sifferbobergets naturreservat** Samling vid Dalviks kvarn, Djurås kl.9.00 eller P-platsen vid Sifferbo stugor kl.9.10. Naturreservatet ligger norr om Sifferbo och går över kommungränsen till Skalsberget i Gimsbärke. Det består av barrskog. I området finns flera uppmärkta stigar. Kontaktperson: Pelle Florell, 070-328 23 83

1-9/10 v.40 BORLÄNGE, MALUNG-SÄLEN, MORA, LEKSAND m fl. **Miljövänliga veckan**, för 32: a året. Byt till eko! Håll utkik på sociala medier och i lokala annonsblad.

8/10 BORLÄNGE **Klädbytdag i centrum** kl 10-15 på Equmeniakyrkan. Lena Hansson borlange@naturskyddsforeningen.se, 073-8006408

16/10 GAGNEF **Höstvandring till Gråbuan**, samling vid Dalviks kvarn, Djurås kl.9.00 eller Rhodos, Mockfjärd kl.9.10. Vi vandrar från Nordanholen via Nordbäcksbuan till Gråbuan. Där kan vi rasta inomhus om vädret är dåligt. Vi tar "Europaled 1", som är en stig, tillbaka till bilarna. Längd totalt ca 1 mil, åter ca kl.14.00! Kontaktperson: Pelle Florell, 070-328 23 83

22/10 BORLÄNGE **Vad ska vi ha samhället till?** Föreläsning med Birger Schlaug. Kl 13-15.30, prel. på biblioteket. Kontaktperson: Börje Eriksson borje@wingbeats.se, 0705725734

30/10 DALARNA **Rovdjurskonferens**. Se artikel på s. 1.

12/11 FALUN **Klädbyte** i Kristineskolans gymnastiksal. Inlämning på fredag kl 16-17.30 samt lördag kl 10-11. Byte på lördag kl 11.30-13.30 Max 5 fina och rena plagg, inga barnkläder. Christine Riedwyl, 070 29 55 160

Nov BORLÄNGE Prel. **musikarrangemang** med insamling till stiftelsen Borlänges naturarv.

Kalendarium Gävleborg

Gävleborg

<http://gavleborg-lan.naturskyddsforeningen.se>
www.facebook.com/naturskyddsforeningenigavleborg

GÄVLE Naturvandringar på torsdagar udda veckor kl.10. Anmälan och info: P-O Erickson 073 035 85 42

GÄVLE Natursnokarna i Gävle träffas på f.m. sista söndagen i månaden. Se FB Natursnokar i Gävle och Naturskyddsforeningen Gävles hemsida. Åsa Larsson asa.larsson@gmail.com

BOLLNÄS Upptäck naturen i din närhet!

Augusti-september Tema 4: Svamp Lär dig våra vanligaste svampar och matsvampar. 2 träffar med svampexpert Monica Svensson. Kostnad: 100 kr/person och tema. När: lördag eller söndag, vi återkommer med datum. Tid: ca 2-3 timmar/gång. Max 12 personer/grupp. Anmälan: birgitta.jonsson@studieframjandet.se 076-125 96 28

9/9 BOLLNÄS **Ringmärkning av sparv- och pärlugglor!** Samling kl.19.00 vid Circle K i Bollnäs! Kontaktperson: Per-Erik Modd, 073-055 31 90, Stefan, 070-342 64 63

10/9 HOFORS-TORSÅKER **Skogsutflykt - mossor och lavar.** Samling kl. 10.00 vid Söderåsen, P intill Klapperstensleden. Guide Nicklas Gustavsson. Ta med fika!

18/9 BOLLNÄS **Utflykt till Sägtjärnsskogens naturreservat**, samling kl. 9.00 på parkeringen vid Bollnäs simhall. Vi besöker ett 50 hektar stort naturskogsområde på Bollnäs Finnskog. Kontakt: Torbjörn Alsing, 070-373 58 18

23-25/9 GÄVLEBORG **Inventeringshelg** med Skogsgruppen Gävleborg i Orsa Finnmark, se notis s. 3.

25/9 BOLLNÄS **Svamputflykt** Samling kl. 10.00 på parkeringen vid Bollnäs simhall. Medtag fika. Vi följer med svampkonsulenten Monica Svensson ut i skogen och lär oss känna igen vanliga och ovanliga svampar. Kontakt: Monica Svensson, 073-539 16 31 eller Per-Erik Modd, 073-055 31 90

1/10 GÄBS **Lavexkursion** med Stefan Olander och Alf Pallin, samling på P mitt emot Pizzerian Kungsgården, Norrala kl.11.00. Vi börjar kolla lavar på lador i Långbro Trönö sedan blir det ett skogsområde och en myr nära Svartjärnsvallen i Trönö. Ta med fika och stövlar. För anmälan och information Alf Pallin, 070-247 44 20, Stefan Olander, 070-569 26 90

2/10 BOLLNÄS **Spaning efter lavskrikor vid Acktjärbo!** Samling kl.8.30 vid Circle K i Bollnäs eller kl.9.00 vid Acktjärbo. Ledare är Carl-Erik Zetterlund och Åke Englund. Kontaktperson: Per-Erik Modd, 073-055 31 90

1-9/10 v.40 VOXNA DALEN uppmärksammar **Miljövänliga veckan** med en aktivitet. Se mer information på kretsens hemsida och i sociala medier. Kontaktperson: Jennie Forsblom, 070-191 21 11

8/10 GÄBS/SÖDERHAMN **Ängssvampar** vaxskivlingar, noppingar m.m. Vi kollar vad som finns vid skogstorp Tannåsen Trönö. Samling vid parkeringen Trönö nya kyrka kl.13.00. Ta med fika och grova skor. För anmälan och information: Alf Pallin, 070-247 44 20

Foto: Kent Olsson

9/10 BOLLNÄS **Exklusiv skogsdag med svampklapp!** Start kl.11.00. Kontaktperson: Monica Svensson, monica@svamp.se, 073-539 16 31. Se artikel på s. 1.

15/10 SANDVIKEN **Fågelexkursion** med Anders Ekholm då lavskrikorna hamstrar som flitigast. Samlingsplats vid Lidl i Sandviken kl. 8.00 och macken i Jäderfors kl. 8.40 med besök i första hand vid Kittan och Rönnbacken. Anders berättar om lavskrikeprojektet och om hur utvecklingen har sett ut sedan start en 1988. Kontaktperson: Anders Ekholm, awekholm@gmail.com

20/10 HOFORS-TORSÅKER **Biologisk mångfald - Vilda växter**, föredrag i Björkhagsskolan kl. 19.00. Kretsen bjuder på fika.

23/10 AVESTA **Studiebesök Dalagård.** Se artikel s. 1.

29/10 GÄVLEBORG Workshop **"Blir vattenkraften miljövänlig nu?"** kl.10.00-14.00 i Studieförbundet lokaler i Gävle. Se artikel på s. 1 och webben.

HOFORS-TORSÅKER Kretsen **inventerar skogsområden** några gånger under hösten. Datum och tid bestäms efterhand. Anmälan till Barbro Risberg: 076-138 29 00

VOXNA DALEN I november planeras en **föreläsningskväll**. Se sociala medier och webb. Kontaktperson: Jennie Forsblom, 070-191 21 11

Vattenkonferens

3 december, Gävleborg
Spara datumet! Se Gävleborgs webb och FB där plats anges och programmet växer fram.
Anmälan senast 20 november via webb och FB eller Jenny 070-29 21 636
Foto: WWF

Kd bäst i valenkät i Orsa

Enkäten handlade om bland annat om ekologisk mat, strandskydd, väg 45, skog, Koppången och ett fossilfritt Orsa. Full pott (9 av 9) ja-svar med glada smileys fick Kd. På andra plats kom M och V med 8 vardera. Därefter kom Mp med 7, S med 6 och C med 5 glada smileys. L hade 4 och Sd 2 glada smileys. Flest antal ledsna smileys hade Sd med hela 7.

- Totalt sett utifrån enbart dessa svar avser Orsas politiker att bedriva en miljövänligare politik nu och framöver än utifrån motsvarande enkät 2014, säger Ingegerd Kaptens, Orsakretsen. Det är ett kliv framåt, men det är bråttom att göra mer för klimat och miljö.

En fråga där full politisk enighet råder är att kommunen ska ställa krav på lokalproducerad mat vid upphandlingar och verka för miljösmart byggande. V, Mp och M vill att Koppången ska bli nationalpark medan övriga är emot. C och Sd tycker inte att större hänsyn behöver tas till naturvärden i skogsbruket. De flesta partierna nämner solenergi, elbilar och pendeltågstrafik mellan Orsa och Mora som viktiga frågor.

Riksföreningens aktiviteter

1-9/10 **Miljövänliga veckan**/Green Action Week.

Tema Byt till eko - ekofrukost

3/10 **Digital intro-träff för nya ledamöter**

22-23/10 **Kurshelg för växande engagemang**

Rikskansliet, Stockholm

Se www.naturskyddsforeningen.se

Alla arrangemang sker i samarbete med Studieförbundet, vårt studieförbund.

Ansv. utgivare: Mattias Ahlstedt mattias.ahlstedt@naturskyddsforeningen.se

Redaktör & layout: Lillian 070-273 91 55 Kalendariet: Jenny 070-292 16 36

Bidra med material till kansli.gavledala@naturskyddsforeningen.se

Utgivningsplan:

Manusstopp	15 okt
Utgivning	18 nov

Världens längsta blomsteräng

Gävle, Västerbergslagen m fl pilotkretsar har fått prova på kampanjens material för inventering av vägkanter. Nästa år slås det på stora trumman!

Hofors församling planerar tillsammans med kretsen att genomföra ett ängsprojekt.

- På marken mellan kyrkogården och Bruksvägen, en drygt 100 m lång sträcka kommer ca 10 rundlar att grävas ur, förses med ängsjord och sås med ängsfrön, berättar Barbro Risberg, kretsordförande. Marken mellan rundlarna kommer att slås och gräset forslas bort för att gynna en naturlig äng.

- Det finns redan vissa arter som hör till ängsfloran som vi hoppas kommer att gynnas, t ex rölleka, liten blåklocka, rödklint och ängsvädd.

Lokal logga gjord av Maj-Lis Koivisto:

Vi är heta i debatten!

På länsförbundens hemsidor hittar du bland annat artiklar om:

- * En fantasi att fossilgas kan främja omställning, Svenska Dagbladet
- * Inhumana drevprov och drevjakt
Öppet brev till landsbygdsministern
- * Minskning av vargstammen går emot vetenskap och rätt, Dagens Nyheter
- * Avverkade boträd - igen! Mora Tidning

Studie
främjandet

Med stöd från:

Naturskyddsforeningen
Kansli Gävle-Dala

Region
Gävleborg